

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

प्रारम्भित प्रकाशन

गुव्वार, ऑगस्ट २४, १९९५/भा. २, शके १९९७

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार-ब

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व भावेत यांप्रतिरिक्त) नियम व आदेश

टीप.—प्रत्येक अधिसूचनेच्या आधी डावीकडील कोपऱ्यात जो ठळक आकडे छापलेले ते ह्या साप्ताहिक राजपत्रात छापलेल्या अधिसूचनांचे अनुक्रमांक आहेत.

गृह विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २० जुलै १९९५

आदेश

मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१.

351

क्रमांक आरटीआर. ०३९४/सीआर-७५१/पोल-५अ.—मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१ (सन १९५१ चा मुंबई अधिनियम बविस) याचे कलम ५ च्या खंड (ब) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा आणि या बाबतीत त्यास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकाऱ्यांवर वापर करून महाराष्ट्र राज्यात किंवा कोणत्याही भागात करण्यात आलेले व अंमलबजावणी असलेले सर्व आदेश, नियम किंवा विलेख अधिग्रहित करून महाराष्ट्राचे राज्यपाल, महाराष्ट्र शासनाच्या गृह विभागाच्या अखत्यारीतील पोलीस दलातील पोलीस उप निरीक्षक पदाच्या सेवाप्रवेशाचे विनियमन करणारे पुढील नियम करीत आहे, ते असे:—

१. या नियमांना पोलीस उप निरीक्षक (सेवाप्रवेश) नियम, १९९५ असे म्हणू येईल.

भाग चार-ब—४८

(६३०)

२ या नियमांमध्ये संदर्भानुसार दुसरा अर्ब अपेक्षित नसेल तर,—

- (अ) "आयोग" म्हणजे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग ;
- (ब) "पदवी" म्हणजे सांविधिक विद्यापीठाची पदवी ;
- (क) "शासन" म्हणजे महाराष्ट्र शासन ;

(ड) "उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा आणि माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा" म्हणजे महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ अधिनियम १९६५ (सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम ६१) अन्वये प्रस्थापित केलेल्या विभागीय मंडळाकडून घेण्यात येणाऱ्या अनुक्रमे उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा व माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा आणि यांमध्ये शासनाने या परीक्षेस समकक्ष म्हणून घोषित केलेल्या इतर परीक्षांचा अंतर्भाव होतो.

(इ) "पोलीस बल" म्हणजे महाराष्ट्र शासनाने पोलीस बल.

३. महाराष्ट्र राज्याच्या पोलीस बलातील पोलीस उप निरीक्षक या पदाची नेमणूक पुढीलप्रमाणे कोणत्याही मार्गाने करता येईल —

(अ) पोलीस बलातील पोलीस हवालदार व सहायक पोलीस उप निरीक्षक या पदाधारकांनी किंवा पदावर असलेल्या नियमित पाच वर्षांपेक्षा कमी नसेल इतकी सेवा झालेली आहे किंवा त्या वर्षांची खंडीत सेवा झालेली आहे आणि शासन निर्णय क्रमांक पीएसबी. ०३९०/सीआर-२०००/पोल-५अ, दिनांक ५ जुलै १९९४ च्या परिच्छेद पाच मध्ये नमूद केलेल्या नियमानुसार प्राप्तीकरीत महासंचालकांनी घेतलेल्या विभागीय परीक्षेस ज्यांनी अर्हता प्राप्त केलेली आहे अशा व्यक्तींमध्ये सधून प्राप्ततेच्या अधीन वरिष्ठतेच्या आधारावर पदोन्नतीद्वारे ; किंवा

(ब) पोलीस बलात काम करीत असलेल्या व्यक्तींना महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग मार्फत निवड प्रकृतीने पोलीस उप निरीक्षक या पदाच्या नियुक्तीसाठी मर्यादित विभागीय परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे नियुक्ती करण्यासाठी खालील अटीची पूर्तता करावी लागेल :—

(१) उमेदवाराचे वय ३५ वर्षांपेक्षा जास्त असू नये. तथापि, मागासवर्गाच्या उमेदवारासाठी वयाची अट पाच वर्षांनी शिथिल करता येईल.

(२) पोलीस शिपाई म्हणून खाली नमूद केलेली किमान नियमित सेवा व शैक्षणिक अर्हता पूर्ण करणे आवश्यक आहे :—

किमान नियमित सेवा

शैक्षणिक अर्हता

(१) ४ वर्षे

कोणत्याही विद्या शाखेतील पदवी.

(२) ५ वर्षे

*उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.

(३) ६ वर्षे

माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.

(क) आयोगामार्फत घेण्यात यावयाच्या स्पर्धा परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे या सदरावरील वेळोवेळी तयार करण्यात आलेल्या नियमांच्या अनुसार नामनिर्देशनाद्वारे आणि या परीक्षेच्या प्रवेशासाठी उमेदवारे,—

(एक) आयोगाने विनिर्दिष्ट केलेल्या दिनांकास उमेदवाराचे वय १९ वर्षांपेक्षा कमी असू नये :

तथापि, मागासवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या बाबतीत कमाल वयोमर्यादा २८ वर्षांपर्यंत शिथिल करता येईल ;

तथापि, ज्या माजी सैनिकांची ५ वर्षांपेक्षा कमी नसेल इतकी अखंड सेवा झाली असेल त्या माजी सैनिकांस; सेवेतून मुक्त झाल्याच्या दिनांकापर्यंत त्याने झालेल्या अखंड सेवेच्या कालावधीवरील दोन वर्षांचा कालावधी त्याच्या वयोमर्यादा करण्याची मुभा देता येईल.

(दोन) पदवी किंवा शासनाने तत्सम म्हणून घोषित केलेली इतर कोणतीही शैक्षणिक अर्हता धारण केलेली असेल.

(तीन) खाली नमूद केलेली किमान शारीरिक मोजमापे असतील :—

पुरुषांसाठी—

(१) उंची

किमान १६५ सेंटीमीटर.

(२) छाती

किमान ७९ सेंटीमीटर आणि फुगवून ८४ सेंटीमीटर
(किमान ५ सेंटीमीटर फुगवून)

महिलांसाठी—

उंची

१५७ सेंटीमीटर.

४. पोलीस उप निरीक्षक पदाची नेमणूक पदोन्नतीने, मर्यादित विभागीय परीक्षेच्या आधारावर निवडीने आणि नामनिर्देशनाने २५ : २५ : ५० या गुणोत्तरानुसार करण्यात येईल.

५. या नियमांत काहीही अंतर्भूत असले तरी शासनाच्या मते सेवेच्या निकडीनुसार, जर करणे आवश्यक असेल तर आयोगाशी पूर्व सल्लामसलत करून पदोन्नतीने, मर्यादित विभागीय परीक्षेच्या निवडीने किंवा नामनिर्देशनाने नेमणुकीसाठी विहित केलेल्या गुणोत्तरामध्ये शिथिलता आणून शासनास पोलीस उप निरीक्षक या पदी नेमणूक करता येईल.

६. महाराष्ट्र पोलीस अकादमी, तालिक येथील पोलीस उप निरीक्षकांच्या प्रशिक्षण पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशाकरीता महाराष्ट्र राज्याच्या पोलीस दलातील पोलीस उप निरीक्षक या पदाच्या परिणामरूप नेमणुकीसाठी उमेदवारांची निवड आयोगाने वेळोवेळी तयार केलेल्या योजनेनुसार आयोगाने घेतलेल्या स्पर्धा परीक्षेच्या आधारे करण्यात येईल.

७. या पदावर पदोन्नतीने, मर्यादित विभागीय परीक्षेतील निवडीने, किंवा नामनिर्देशनाने नेमणूक करण्यात आलेल्या व्यक्तीने त्या बाबतीत तयार करण्यात आलेल्या नियमानुसार विभागीय परीक्षा आणि मराठी व हिंदी परीक्षा जर ती व्यक्ती यापूर्वीच उत्तीर्ण झालेली नसेल किंवा तिला त्या परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट मिळालेली नसेल तर त्या व्यक्तीने या परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक असेल.

८. या पदी नेमणूक झालेल्या व्यक्तीची महाराष्ट्रातील कोणत्याही ठिकाणी बदली करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

के. एस. सच्यंद,

शासनाचे उप सचिव.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

प्राधिकृत प्रकाशन

गुववार, ऑगस्ट ३, १९९५/भावन १२, शके १९१७

एवढेच संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत

भाग चार-ब

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियम १९५१ च्या तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ब यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश गंत्यतिरिक्त) नियम व आदेश

टीप.—प्रत्येक अधिनियमच्या मार्फत शाहीकडील कोवण्यात हो ठळक आकडे छापलेले आहेत ते ह्या साप्ताहिक राजपत्रात छापलेल्या अधिनियमांचे अनुक्रमिक आहेत.

HOME DEPARTMENT

Mantralaya, Bombay 400 032, dated the 20th July 1995

Order

BOMBAY POLICE ACT, 1951.

324

No. RTR. 0394/CR-751/POL-5-A.—In exercise of the powers conferred by clause (b) of section 5 of the Bombay Police Act, 1951 (Bom. XXII of 1951), and of all other powers enabling it in this behalf, and in supersession of all orders, rules or instruments made in this behalf and in force in the State of Maharashtra or in any part thereof, the Government of Maharashtra hereby makes the following rules regulating recruitment to the post of Sub-Inspectors of Police in the Police Force under the Home Department of the Government of Maharashtra, namely :—

1. These rules may be called the Police Sub-Inspector (Recruitment) Rules, 1995.

2. In these rules, unless the context requires otherwise,—

(a) "Commission" means the Maharashtra Public Service Commission;

(b) "degree" means a degree of a statutory University;

(c) "Government" means the Government of Maharashtra;

भाग चार-ब—४६

(१९९५)

(d) "Higher Secondary School Certificate Examination" and "Secondary School Certificate Examination" means the Higher Secondary School Certificate Examination and the Secondary School Certificate Examination respectively, conducted by a Divisional Boards constituted under the Maharashtra Secondary and Higher Secondary Education Boards Act, 1965 (Mah. XLI of 1965) and includes any other examination declared by Government to be equivalent thereto:

(e) "Police Force" means the Police Force of the Government of Maharashtra.

3. Appointment to the post of Sub-Inspector of Police in the Police Force in the State of Maharashtra shall be made either,—

(a) by promotion of a suitable person on the basis of seniority subject to fitness from amongst the persons holding the posts of Havaldar and Assistant Police Sub-Inspector in the Police Force who have completed not less than five years continuous regular service or seven years broken service and who qualify in the departmental examination held by the Director General of Police in accordance with the rules laid down in paragraph 5 of the Government Resolution, No. PSB. 0390/CR-408/POL-5-A. dated the 5th July 1994;

Or

(b) by selection of persons working in the Police Force on the basis of the result of the limited departmental examination held by the Commission for appointment to the post of Sub-Inspector of Police for admission to which a candidate shall,—

(i) not be more than thirty-five years of age

Provided that, relaxation of age of five years may be granted to candidates of Backward Classes, and—

(ii) have completed a minimum regular service as Police Constable with educational qualifications as mentioned below :—

Minimum Regular Service	Educational Qualification
(1) 4 years	Degree in any faculty.
(2) 5 years	Passed the Higher Secondary School Certificate Examination.
(3) 6 years	Passed the Secondary School Certificate Examination.

Or

(c) by nomination on the basis of the result of a competitive examination held by the Commission in accordance with the rules made in this behalf from time to time, and

for admission to which a candidate shall,—

(i) not be less than nineteen years of age and not more than twenty-five years of age on the date specified by the Commission :

Provided that the maximum age limit may be relaxed upto twenty-eight years in respect of candidates belonging to the Backward Classes :

Provided that an ex-serviceman who has served continuously in the Armed Forces for a period of not less than 5 years may be allowed to deduct from his age, the period of 2 years over and above the length of his continuous service in the Armed Forces upto the date of release from the service.

(ii) Possess a degree or any other qualification declared by Government to be equivalent thereto :

(iii) Possess the following minimum physical measurements, namely:—

For Male

(i) Height	..	..	165 centimetres minimum,
(ii) Chest	..	..	79 centimetres and above with minimum expansion of 5 centimetres.

For Female

Height 157 centimetres.

4. Appointment to the post of Police Sub-Inspector by promotion, selection on the basis of limited departmental examination and nomination shall be made in the ratio of 25 : 25 : 50.

5. Notwithstanding anything contained in these rules, if in the opinion of Government, the exigencies of service, so require, Government may with prior consultation with the Commission make appointment to the post of Police Sub-Inspector in relaxation of the ratio prescribed for appointment by promotion, selection on the basis of limited departmental examination or nomination.

6. Selection of candidates for admission to the Police Sub-Inspector's Training Course at the Maharashtra Police Academy, Nashik, for eventual appointment to the post of Sub-Inspector of Police in the Police Force of the State of Maharashtra, shall be made on the basis of a Competitive Examination held by the Commission in accordance with the Scheme formulated by the Commission from time to time.

7. A person appointed to the post, whether by promotion, selection on the basis of limited departmental examination or nomination shall be required to pass the Departmental Examination and examination in Hindi and Marathi according to the rules made in that behalf, unless he has already passed, or has been exempted from passing those examinations.

8. A person appointed to the post shall be liable to be transferred to any place in Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

K. S. SYED,

Deputy Secretary to Government.